

Bert Westenberg <westenbergbert@gmail.com>

Tåg och dykare

Staffan von Arbin <staffan.arbin@gmail.com>

31 januari 2021 17:59

Till: Pär Svensson <parsvmail@gmail.com>

Kopia: Bert Westenberg <westenbergbert@gmail.com>, Örnhagen Hans <hans@ornhagen.se>, Gustafsson Lars <lars.gustafsson@interspiro.com>, Tomas Jangvik <tomas.jangvik@gmail.com>

Hej Pär,

Det känns som att det är en rad missförstånd här. Våldigt kortfattat:

Text

Du får skriva vad du vill och publicera, på nätet eller annanstans, utan att referera till dina källor. Men du får aldrig ta någons text och publicera den i din tur, helt eller delvis, som om den vore din egen. Det är ett upphovsrättsbrott, i vetenskapliga sammanhang kallas det för plagiat. Däremot får du citera mindre delar av en text fritt, med angivande av källa. I vetenskapliga sammanhang gäller förstås att man även måste referera till sin källa. Det är ju ett kriterium av flera för att det öht ska kunna kallas för vetenskap.

I icke-vetenskapliga sammanhang kan man ju möjligen tycka att det hör till god ton att man berättar varifrån man fått sin information, och jag tycker väl också att det är något vi bör sträva efter i egenskap av "historieförening". Men det är alltså inget krav så länge man använder sina egna ord och inte upphovspersonens. Ett klarläggande: din text passerar inte som vetenskap utan är väl att anse som populärvetenskaplig. Och det gäller ju även för t.ex. Signallinan.

SDHF är en förening av eldsjälar och en rad specialister på ämnet dykhistoria. Många av dessa experter, inklusive mig själv, har förstahandskunskaper som ingen annan nu levande besitter. Givetvis kan vi, i kraft av detta, publicera påståenden som inte finns att hitta i andra publikationer. Och det är ju där den kollektiva granskningen av texter som dessa kommer in och fyller en viktig funktion.

Min egen kunskap på området, som jag delgett dig i tidigare mejl i form av kommentarer på din text, är sådant jag inhämtat främst genom egna intervjuer eller genom egen forskning i arkiv och dylikt. Men det är förstås upp till dig om du vill lita på något som jag påstår, eller om du hellre vill använda dig av någon mer eller mindre obskyr webbsida som referens. Mycket av det som cirkulerar på nätet kring exvis Poseidon, inklusive sådant företaget själva publicerat, är direkt felaktigt enligt mina erfarenheter.

En text blir ju för övrigt inte vetenskaplig eller mer trovärdig bara för att man refererar till en webbsida om dennas källvärde är tvivelaktigt. En text blir trovärdig och vetenskaplig om man refererar till en trovärdig källa.

Bilder:

För fotografier gäller att de är fria att nyttja 70 år fotografens död. Äganderätten, som är något annat, kan överlåtas på annan redan under fotografens levnad. De kan ju också ha tagits i tjänsten, t.ex. för ett museum, som då har rätten till bilderna.

Att man på Internet kan se bilder som används lite hur som helst är ingen ursäkt. Skulle vi publicera en bild på vår hemsida eller i Signallinan av en nu levande fotograf utan att fråga om lov får vi vara beredda på att den personen kan skicka en faktura på ett belopp i nivå med Svenska Fotografers Förbunds prislister. Och vi kan också åläggas att ta bort bilden om det är på webben. Om den personen av någon anledning känner sig kränkt, och anser att bilden har använts i strid med hens intentioner, så kan det bli frågan om skadeståndsanspråk.

Med det sagt så finns det ju alltid gränsfall. I Signallinan försöker vi vara pragmatiska. Problemet är ju att vi inte alltid vet vem som har tagit en bild. Vi försöker ändå om möjligt klara ut vem som tagit bilden och inhämta tillstånd, antingen från fotografen, om den nu lever, från närmaste anhöriga eller från berörda företag eller föreningar. Vid tveksamma fall försöker vi välja en alternativ bild om det går. Jag skulle aldrig våga publicera en "modern" bild från nätet utan att först ha checkat med fotografen. Anledningen till att jag reagerade på bilderna i din text var dels att jag såg min egen bild på Stig Insulán, tagen från Lysekils Dykmuseums fb, och dels en bild på Dennis Österlund (felaktigt angiven som Bengt Börjesson) som jag är rätt säker på är tagen av Inge Lennmark. Själv bryr jag mig inte, men Inge, som är professionell fotograf beroende av sin bildförsäljning, skulle kanske kunna ha synpunkter.

Vad som är viktigt att veta är också att en fotograf, även en död sådan, alltid har ideell rätt till sitt verk, dvs. hans eller hennes namn ska tydligt framgå vid en publicering. Inte så konstigt egentligen. Äras den som äras bör osv. Detta är en viktig princip anser jag som vi bör vara noga med.

Hälsningar Staffan

[Citerad text är dold]